



EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 23.10.2007
COM(2007) 637 galīgā redakcija

2007/0228 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA

**par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos augsti kvalificētas
nodarbinātības nolūkos**

(iesniegusi Komisija)

{SEC(2007) 1382}
{SEC(2007) 1403}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1) PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

Šis priekšlikums ir daļa no ES centieniem izstrādāt vispusīgu imigrācijas politiku. 2004. gada novembra Hāgas programmā tika atzīts, ka „likumīgai migrācijai būs nozīmīga loma uz zināšanām balstītas ekonomikas veidošanā Eiropā, ekonomikas attīstības uzlabošanā, tādējādi veicot ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanā”, un Komisija tika aicināta iesniegt Legālās migrācijas politikas plānu, „tostarp uzņemšanas procedūrām, ar kurām nekavējoties var apmierināt svārstīgo migrējošā darba spēka pieprasījumu darba tirgū”. 2006. gada decembrī Eiropadome vienojās par 2007. gadā veicamo pasākumu kopumu, tostarp „attiecībā uz legālo migrāciju izstrādāt labi pārvaldītu migrācijas politiku, kas pilnībā ievēro valstu kompetences, lai palīdzētu dalībvalstīm apmierināt pašreizējās un turpmākās nodarbinātības vajadzības (...) jo īpaši būtu ātri jāizskata gaidāmie Komisijas priekšlikumi saistībā ar 2005. gada decembra Legālās migrācijas politikas plānu”.

Šo priekšlikumu kopā ar priekšlikumu pamatdirektīvai iesniedz saskaņā ar Komisijas 2005. gada decembra paziņojumu „Legālās migrācijas politikas plāns” (COM(2005)669), kurā tika paredzēts laikposmā no 2007. līdz 2009. gadam pieņemt piecus tiesību aktu priekšlikumus par darbaspēka imigrāciju. Šīs darbības mērķis ir, no vienas puses, noteikt uzņemšanas nosacījumus konkrētām migrantu kategorijām (augsti kvalificētiem darba ņēmējiem, sezonas strādniekiem, algotiem praktikantiem un uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem), un, no otras puses, nodrošināt jau uzņemto trešo valstu darba ņēmēju tiesisko statusu un ieviest procedūras vienkāršojumus pieteikumu iesniedzējiem.

– Ar šo priekšlikumu tiek pildīti abi iepriekš minētie politiskie pilnvarojumi. Tā mērķis konkrēti ir uzlabot ES spējas piesaistīt un, ja vajadzīgs, noturēt augsti kvalificētus darba ņēmējus no trešām valstīm, lai palielinātu legālās imigrācijas ieguldījumu ES ekonomikas konkurētspējas veicināšanā, papildinot citu pasākumu kopumu, kurus ES pašlaik īsteno, lai sasniegtu Lisabonas stratēģijas mērķus. Tā īpašs mērķis ir efektīvi un nekavējoties reaģēt uz augsti kvalificētu imigrantu darba pieprasījuma svārstībām un novērst esošo un turpmāku prasmju trūkumu, radot vienlīdzīgus spēles noteikumus ES līmenī, lai veicinātu un saskaņotu šīs kategorijas darba ņēmēju uzņemšanu un sekmētu viņu efektīvu sadalījumu un pārdalījumu ES darba tirgū.

Šajā priekšlikumā paredzēts sasniegt šos mērķus, netraucējot jaunattīstības valstu spējai sniegt sociālos pamatpakalpojumus un virzīties uz Tūkstošgades attīstības mērķu (TAM) sasniegšanu. Tāpēc tajā tiks iekļauti pasākumi cirkulārās migrācijas veicināšanai.

Lai sasniegtu šos mērķus, Komisija ierosina izveidot kopīgu operatīvu un elastīgu procedūru augsti kvalificētu imigrantu no trešām valstīm uzņemšanai, kā arī radīt viņiem un viņu ģimenes locekļiem pievilcīgus uzturēšanās apstākļus, ieskaitot konkrētus atvieglojumus tiem, kuri vēlas augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā pārcelties uz otru dalībvalsti.

- **Vispārīgā pamatinformācija**

No ekonomiskās imigrācijas viedokļa raugoties, pašreizējā situācija ES darba tirgū un tā perspektīvas vispārīgi var apzīmēt kā „vajadzību” scenāriju. Dažās dalībvalstīs atsevišķās ekonomikas nozarēs jau patlaban vērojams būtisks darbaspēka un prasmju trūkums, ko vietējā darba tirgū nevar aizpildīt un kas skar visas kvalifikācijas. *Eurostat* prognozes liecina, ka ES kopējais iedzīvotāju skaits samazināsies līdz 2025. gadam, bet darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju skaits – līdz 2011. gadam, lai arī visas dalībvalstis netiks skartas vienādā mērā. Jāņem vērā arī tas, ka, salīdzinot ar citiem ES ekonomikas sektoriem, nodarbinātība augsti izglītotajā sektorā turpina pieaugt. Tādējādi analīze liecina, ka ekonomikas stabilitātes nodrošināšanai ES arvien vairāk būs vajadzīgs augsti kvalificēts darbaspēks, kaut arī imigrācija vien nevar būt risinājums.

Tomēr šķiet, ka augsti kvalificētiem speciālistiem ES kopumā nešķiet pievilcīga, ņemot vērā ļoti lielo starptautisko konkurenci, piemēram, ES ir galvenais galamērķis mazkvalificētajiem un vidēji kvalificētiem darba ņēmējiem no Magribas (87 % šādu imigrantu), bet 54 % augsti kvalificēto imigrantu no šīm pašām valstīm dzīvo ASV un Kanādā. ES pievilcību salīdzinājumā ar šīm valstīm mazīna tas, ka pašlaik augsti kvalificētiem migrantiem jāsaskaras ar 27 dažādām uzņemšanas sistēmām, viņiem nav iespējas darba nolūkos brīvi pārvietoties no vienas valsts uz citu, un vairākos gadījumos ilgo un sarežģīto procedūru dēļ viņi labprātāk izvēlas valstis, kas nav ES dalībvalstis un kurās ir labvēlīgāki ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumi. Problēmas apmēru ir grūti novērtēt, jo pašlaik tikai desmit dalībvalstīs ir īpašas programmas augsti kvalificētu darba ņēmēju uzņemšanai un, tā kā šīs programmas atšķiras, dati nav salīdzināmi. Par citām dalībvalstīm konkrētu statistikas datu nav vai arī tie ir daļēji. Var veikt tikai ļoti aptuvenus aprēķinus, piemēram, 2003. gadā 15 dalībvalstīs tika uzņemti 74 300 speciālistu. Taču pat tad, ja pastāv īpašas programmas, tās ir paredzētas tikai katrai valstij atsevišķi un to ietvaros nav paredzēti nekādi atvieglojumi augsti kvalificētiem trešo valstu darba ņēmējiem, kam jāpārceļas uz citu dalībvalsti nodarbinātības nolūkos vai kas to vēlas paši, tādējādi ES darba tirgus tiek sadrumstalots, un nav iespējams efektīvāk sadalīt vai pārdalīt vajadzīgo darbaspēku.

Kopš Eiropadomes sanāksmes Tampērē 1999. gada oktobrī Komisija centusies panākt vienošanos par kopīgiem ekonomiskās migrācijas noteikumiem, kas ir ikvienas imigrācijas politikas pamatā. 2001. gadā Komisija ierosināja direktīvu par „trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem, lai strādātu algotu darbu un veiktu saimniecisku darbību kā pašnodarbināta persona”. Kaut arī pārējās ES iestādes sniedza labvēlīgus atzinumus, apspriešana Padomē aprobežojās ar dokumenta pirmo lasījumu, un 2006. gadā to oficiāli atsauca.

- **Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā**

Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīva 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, nosaka, ar kādiem nosacījumiem šo statusu var piešķirt trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi uzturas kādā no dalībvalstīm, kā arī noteikumus, ar kādiem pastāvīgie iedzīvotāji var pārvietoties uz otru dalībvalsti. Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīva 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas paredz nosacījumus, ar kādiem šīs tiesības var īstenot. Šis priekšlikums atšķiras no minētajiem instrumentiem ar to, ka tajā nosaka tādus nosacījumus pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai, kuri neradītu

sliktāku stāvokli augsti kvalificētiem darba ņēmējiem, kam ir atļauts pārcelties uz citām dalībvalstīm, lai tur strādātu augsti kvalificētu darbu, kā arī nosaka labvēlīgākus nosacījumus attiecībā uz ģimenes atkalapvienošanu un uz prioritārām tiesībām pēc EK pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanas pārcelties uz otru dalībvalsti.

Komisija vienlaicīgi iesniegs priekšlikumu direktīvai par apvienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu apvienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, kā arī par vienotu tiesību kopumu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstī. Abi priekšlikumi ir izstrādāti tā, lai tie būtu savstarpēji saskanīgi un konsekventi.

- **Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem**

Pasākumi, lai, pamatojoties uz vajadzībās balstītu pieeju, piesaistītu un noturētu augsti kvalificētus trešo valstu darba ņēmējus, ir ietverti plašākā programmā, kas noteikta Lisabonas stratēģijā un Integrētajās pamatnostādnēs par izaugsmi un darbavietām, kur skaidri noteikti gan makroekonomikas, gan mikroekonomikas politikas principi, lai veicinātu ES konkurētspēju, tostarp nodarbinot vairāk cilvēku, uzlabojot darbinieku un uzņēmumu pielāgošanās spējas, kā arī darba tirgu elastīgumu. Tomēr šo pasākumu īstenošanai nepieciešams laiks, bet ar esošā darbaspēka apmācību (vai citiem līdzīgiem pasākumiem) vairumā gadījumu nepietiks, lai nodrošinātu ES uzņēmumos trūkstošos ārstus, inženierus utt. Tāpēc noderīgi var būt augsti kvalificēti imigranti.

Priekšlikums atbilst arī ES attīstības politikai, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta nabadzīgas izskaušanai un TAM sasniegšanai. Šajā sakarā priekšlikumā tiek atzīts, ka tam var būt atšķirīga ietekme uz dažādām ārpuskopienas valstīm, un tiek meklēti risinājumi, kā mazināt augsti kvalificēto darba ņēmēju migrācijas negatīvo ietekmi un palielināt tās pozitīvo ietekmi jaunattīstības valstīs, kurās jau tagad jāsaskaras ar cilvēkresursu trūkumu atsevišķās nozarēs. Šis instruments jāaplūko plašākā ES attīstības un migrācijas politikas jomu kontekstā, ieskaitot jau esošos vai plānotos darbības pasākumus, finansējumu, nolīgumus.

Šis priekšlikums ir saskaņā ar pamattiesībām, jo tajā tiek ievērotas un garantētas augsti kvalificēto imigrantu (un viņu ģimenes locekļu) tiesības attiecībā uz strādāšanu un uzturēšanos ES, tostarp nodrošinot procesuālās garantijas un tiesības uz ģimenes dzīvi. Personu dati, ar kuriem būs jārīkojas iestādēm, īstenojot šo priekšlikumu, būs jāapstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi.

2) APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Ar Zaļo grāmatu par ES pieeju ekonomiskās migrācijas pārvaldībai notika sabiedriskā apspriešanās. Visas būtiskās atsauksmes ir pieejamas šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/economic_migration/news_contributions_economic_migration_en.htm). Sabiedriskā apspriešanās notika 2005. gada 14. jūnijā.

Turpmāka apspriešanās notika semināros un darbsemināros. Komisijas Imigrācijas un patvēruma komiteja organizēja konsultācijas ar dalībvalstīm. Ārējā pētījumā, kas tika pasūtīts ietekmes novērtējuma atbalstam, anketu un interviju veidā notika turpmāka apspriešanās ar galvenajām ieinteresētajām personām.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Iesniegto atsauksmju analīze liecināja, ka kopējā ES ekonomiskās imigrācijas politika visumā tiek atbalstīta, lai arī vērojamas būtiskas atšķirības pieejā un galīgajā vēlamajā rezultātā. Tika konstatēti daži skaidri elementi, proti, ir nepieciešami kopīgi ES noteikumi, kas regulē visu imigrāciju nodarbinātības nolūkos vai vismaz uzņemšanas nosacījumus dažām būtiskām ekonomisko imigrantu kategorijām (augsti kvalificēti darba ņēmēji un sezonas strādnieki). Šīs divas kategorijas tika atzītas par būtiskām ES konkurētspējas nodrošināšanā. Otrkārt, tika pausts nepārprotams aicinājums ierosināt vienkāršus, nebirokrātiskus un elastīgus risinājumus. Tā kā liels skaits dalībvalstu neatbalstīja horizontālo pieeju, Komisija uzskatīja, ka vēlmei nodrošināt elastīgumu reālāk un labāk spētu atbilst nozaru pieeja.

Komisija ņēma vērā piezīmes, kas tika iesniegtas par tās Legālās migrācijas politikas plānu, kā arī saistībā ar pētījumu ietekmes novērtējumam.

• **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

• **Ietekmes novērtējums**

Tika izskatīti šādi varianti.

A variants – *status quo*. Dalībvalstu imigrācijas politikās ir lielas atšķirības attiecībā uz augsti kvalificētu darba ņēmēju uzņemšanu. Lai novērstu esošo un paredzamo darbaspēka trūkumu darba tirgū, šādi darbinieki ir vajadzīgi arvien vairāk, taču ES ir nopietnas grūtības tos piesaistīt. Bez kopīgas rīcības šajā jomā situācija nevar būtiski mainīties.

B variants – izveidot kopīgu pamatpolitiku attiecībā uz augsti kvalificētu darba ņēmēju uzņemšanu. Tiktu ierosināts obligātais ieceļošanas nosacījumu kopums, atstājot dalībvalstīm lielu rīcības brīvību attiecībā uz savas valsts tiesību sistēmai raksturīgu elementu noteikšanu. Uzturēšanās un darba nosacījumi netiktu skarti. Šim variantam būtu tikai ierobežota ietekme uz šo darba ņēmēju piesaistīšanu vai ES darba tirgus efektivitātes uzlabošanu. Kopējā ietekme uz makroekonomikas vidi būtu visai ierobežota.

C variants – vienkāršot uzņemšanas sistēmu, izveidojot ES punktu sistēmu un operatīvu uzņemšanas procedūru, kas ļautu nodrošināt tūlītēju ģimenes atkalapvienošanu, un izveidojot prasmju atbilstmju datu bāzi. Ar šo variantu varētu ievērojami veicināt un atvieglināt trešo valstu augsti kvalificētu darba ņēmēju ieceļošanu ES. Tomēr, kaut arī punktus nosaka ES līmenī (kas pašlaik varētu būt pretrunā subsidiaritātei), imigrantiem joprojām būtu jāsaskaras ar ļoti atšķirīgiem uzņemšanas nosacījumiem.

D variants – izveidot kopīgu kritēriju kopumu un operatīvu iecelšanas procedūru, kā arī labvēlīgus uzturēšanās nosacījumus (darba un uzturēšanās tiesības, tūlītēja ģimenes atkalapvienošanās, EK pastāvīgā iedzīvotāja statusa ātrāka iegūšana utt.). Efektīvi integrējot augsti kvalificētus darba ņēmējus no trešām valstīm darba tirgū un sabiedrībā, viņi varētu dot lielāko ieguldījumu ekonomikas izaugsmei un konkurētspējā, un tas patiešām uzlabotu ES spējas stāties pretī pašreizējiem un turpmākiem izaicinājumiem. Tomēr šādas politikas ietekme būtu jūtama tikai katrā dalībvalstī atsevišķi.

E1 variants – veicināt mobilitāti ES iekšienē, koordinējot valstu prioritāšu sarakstus un izveidojot ES Zilo karti un Zilās kartes turētāju datubāzi. Mobilitāte ES iekšienē būtu spēcīgs stimuls augsti kvalificētiem darba ņēmējiem no trešām valstīm ienākt ES darba tirgū, un tai varētu būt būtiska loma darbaspēka trūkuma mazināšanā konkrētās jomās/nozarēs. Pārējie instrumenti (t.i., ES Zilās kartes datubāze) varētu līdzēt rast atbilstes starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu. Ar šo politikas variantu varētu panākt ievērojamu pozitīvu ietekmi uz darba tirgus efektivitāti un ES makroekonomikas vidi.

E2 variants – ES iekšējās mobilitātes nosacījumus, kas ietverti Direktīvā 2003/109/EK, attiecināt arī uz augsti kvalificētiem darba ņēmējiem. Šis variants ietver arī C variantu punktu sistēmu. Tomēr ES iekšējā mobilitāte šajā variantā varētu būt vairāk ierobežota nekā E1 variantā. Tādēļ šī politikas varianta kopējais būtiskums un efektivitāte varētu būt ierobežotāka.

F variants – saziņa, koordinācija un sadarbība. Paredzētie pasākumi varētu zināmā mērā atbalstīt kopīga pamata izveidi, kas veicinātu augsti kvalificētu darba ņēmēju piesaistīšanu un viņu efektīvāku sadalījumu ES darba tirgū. Tomēr tā efektivitāte būtu ierobežota.

Komisija veica ietekmes novērtējumu, kas minēts darba programmā, kuras ziņojums ir pieejams [tikš norādīts vēlāk].

3) PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Ierosināto pasākumu kopsavilkums**

Ar priekšlikumu tiek izveidota operatīva procedūra trešo valstu augsti kvalificētu darbinieku uzņemšanai, pamatojoties uz kopīgu definīciju un kritērijiem – darba līgumu, profesionālām kvalifikācijām un atalgojumu, kas pārsniegtu valsts līmeni noteiktu minimumu. Paredzēta īpaša programma „jaunajiem speciālistiem”. Uzņemtajiem darbiniekiem izsniegs uzturēšanās atļauju, kas tiem dos tiesības strādāt („ES Zilo karti”) – šī atļauja piešķirs viņiem un viņu ģimenēm vairākas tiesības, tostarp labvēlīgus nosacījumus ģimenes atkalapvienošanai. Piekļuve uzturēšanās dalībvalsts darba tirgum būs ierobežota pirmos divus gadus.

Priekšlikumā ietverta arī iespēja „ES Zilās kartes” turētājam darba nolūkos pārcelties uz otru dalībvalsti ar tādiem pašiem nosacījumiem un pēc diviem pirmajā dalībvalstī likumīgi nodzīvotiem gadiem. Lai atvieglotu mobilitāti ES iekšienē, tiek paredzētas atkāpes no Padomes Direktīvas 2003/109/EK, konkrēti, iespēja summēt uzturēšanās periodus dažādās dalībvalstīs, lai iegūtu EK pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Pēc šā

statusa piešķiršanas piemēro Direktīvas 2003/109/EK noteikumus par mobilitāti, tomēr dalībvalstīm būs jāpiešķir šiem speciālistiem prioritāte pār trešo valstu darba ņēmējiem, kas iesnieguši pieteikumu uzņemšanai.

- **Juridiskais pamats**

Šis priekšlikums attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem un nepieciešamo atļauju izsniegšanas procedūru standartiem. Tajā arī ietverti nosacījumi, ar kādiem trešās valsts valstspiederīgais var uzturēties otrā dalībvalstī. Tādēļ atbilstošais tiesiskais pamats ir EK Līguma 63. panta 3. punkta a) apakšpunkts un minētā panta 4. punkts.

- **Subsidiaritātes princips**

Subsidiaritātes principu piemēro tad, ja priekšlikums nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē.

Dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt priekšlikuma mērķus šāda(-u) iemesla(-u) dēļ.

Darbojoties atsevišķi, dalībvalstis varētu neizturēt starptautisko konkurenci attiecībā uz augsti kvalificētiem trešo valstu darba ņēmējiem.

Tas radītu dažādu ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumu kopumus šiem darba ņēmējiem, jo katras valsts sistēma būtu noslēgta un konkurētu ar citām. Tas traucētu imigrantiem izdarīt izvēli, bet vēl svarīgāk – pārāk sarežģītu nepieciešamā darbaspēka pārdalīšanu, mainoties pieprasījumam darba tirgos, un tādējādi varētu zaudēt to augsti kvalificēto darbaspēku, kas jau ir ES teritorijā.

Priekšlikuma mērķi labāk tiks sasniegti ar Kopienas mēroga pasākumiem šādu iemeslu dēļ.

Galvenais ES pievilcības faktors, salīdzinot ar konkurentiem, ir iespēja piekļūt 27 darba tirgiem un tādējādi augt profesionāli, vienlaikus reaģējot uz ES uzņēmumu konkrētajām vajadzībām. Taču to var sasniegt vienīgi ar Kopienas mēroga pasākumiem (kas nepieciešami arī tādēļ, lai izdarītu atkāpes no EK *acquis*, ar kurām izveidotu atvieglotus nosacījumus EK pastāvīgās uzturēšanās atļaujas iegūšanai) un var īstenot vienīgi tad, ja pastāv kopīga sistēma šādu darba ņēmēju uzņemšanai.

Kopīgi pasākumi nodrošinās, ka šie darba ņēmēji

- 1) tiks uzņemti saskaņā ar kopīgiem noteikumiem,
- 2) viņiem būs vienāda līmeņa tiesības visā ES,
- 3) viņiem būs iespēja pārvietoties no vienas dalībvalsts uz citu, lai pielāgotos un nekavējoties reaģētu uz svārstīgo pieprasījumu pēc augsti kvalificēta migrantu darbaspēka,
- 4) tiks pilnīgi integrēti ES.

Priekšlikumā dalībvalstīm tiks paredzēta pietiekama rīcības brīvība, lai pielāgotu sistēmu savas valsts darba tirgus vajadzībām, un tas neskars dalībvalstu pienākumu

noteikt ekonomisko imigrantu skaitu, kuri ieceļo ES darba meklējumos.

Tāpēc priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šāda(-u) iemesla(-u) dēļ.

Izraudzītais līdzeklis ir direktīva, kas nodrošina dalībvalstīm lielu elastību tās īstenošanā. Saskaņā ar EK Līguma 63. panta priekšpēdējo daļu dalībvalstis ir tiesīgas turpināt piemērot vai ieviest no jauna arī citus pasākumus, kas Direktīvā nav paredzēti, ja tie atbilst EK Līgumam un starptautiskajiem nolīgumiem.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Ierosinātais instruments – direktīva.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti šāda(-u) iemesla(-u) dēļ.

Direktīva ir piemērots līdzeklis šai rīcībai – ar to nosaka saistošos obligātos standartus, bet nodrošina dalībvalstīm elastību attiecībā uz darba tirgus vajadzībām un tiesisko regulējumu.

4) IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5) PAPILDU INFORMĀCIJA

- **Pārbaude, pārskatīšana un turpināmība**

Priekšlikumā ietverta pārskatīšanas klauzula.

- **Atbilstības tabula**

Dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai to valsts tiesību aktu teksts, ar kuriem transponē šo direktīvu, kā arī jāiesniedz minēto tiesību aktu un šīs direktīvas atbilstības tabula.

- **Sīkāks priekšlikuma skaidrojums**

1. pants

Priekšlikumam ir divi mērķi. Pirmais ir ieviest īpašu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās procedūru, kuri iesniedz pieteikumu, lai uzturētos ES augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos uz laiku, kas ir ilgāks par trim mēnešiem. Otrs mērķis ir izpildīt EK Līguma 63. panta 4. punktu un noteikt nosacījumus, ar kādiem trešo valstu valstspiederīgie, kas likumīgi uzturas kādā no dalībvalstīm, saskaņā ar šajā priekšlikumā noteikto var kopā ar saviem ģimenes locekļiem uzturēties citās dalībvalstīs.

2. pants

Priekšlikumā minēts jēdziens „augsti kvalificēta nodarbinātība”. Šīs definīcijas pamatā ir divi elementi – pirmais ir prasība veikt saimniecisku darbību nodarbinātā statusā, tādējādi izslēdzot trešo valstu valstspiederīgos, kas vēlas darboties kā pašnodarbināta persona. Otrs ietver nepieciešamās „augstākās profesionālās kvalifikācijas” prasības. Šajā sakarā un lai ietvertu speciālistus, kam darbības veikšanai nav obligāti vajadzīgs pēcvidusskolas izglītības diploms (pieredzējušus vadītājus, atsevišķus IT speciālistus utt.), priekšlikumā atļauts augstākās izglītības kvalifikācijas vietā ņemt vērā vismaz trīs gadu profesionālu pieredzi attiecīgajā specialitātē.

3. un 4. pants

Priekšlikums neattiecas uz ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, ieskaitot tos, kuru tiesības strādāt konkrētā dalībvalstī ir ierobežotas saskaņā ar pārejas režīma noteikumiem. Tas neattiecas arī uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir EK pastāvīgie iedzīvotāji vai bēgļi, tiem, kuru uzturēšanās kādā dalībvalstī ir stingri noteikta kā pagaidu uzturēšanās saskaņā ar EK tiesību aktiem vai saistībām, kādas ietvertas starptautiskos nolīgumos, kā arī citām ierobežotām kategorijām.

Šis priekšlikums neļauj dalībvalstīm piešķirt labvēlīgākus nosacījumus pirmajai ieceļošanai Kopienas teritorijā, lai netraucētu direktīvas darbības jomu. Tā kā uzturēšanās nosacījumi (tostarp tie, kas attiecas uz ģimenes atkalapvienošanos) ietekmē attiecīgo trešo valstu valstspiederīgo situāciju vienīgi attiecībā uz dalībvalsti, kurā tie uzturas, dalībvalstis var noteikt labvēlīgākus nosacījumus.

5. pants

Šajā pantā noteikti nosacījumi, kādi jāizpilda pieteikuma iesniedzējam, no tiem īpaši uz šo priekšlikumu attiecas šādi nosacījumi:

1) tā kā uzņemšanu nosaka pieprasījums, jāuzrāda darba līgums vai saistošs darba piedāvājums;

2) darba līgumā norādītajam atalgojumam jābūt vismaz līdzvērtīgam valsts līmenī konkrēti noteiktai minimālai summai. Dalībvalstis var noteikt šo summu atbilstoši situācijai savā darba tirgū un imigrācijas politikai. Tomēr tika atzīts par nepieciešamu noteikt relatīvu minimālo sliekšni, kam ir *in primis* saikne ar valsts tiesību aktos noteikto minimālo algu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis šo kritēriju nepadarītu bezjēdzīgu, nosakot līmeni, kas būtu pārāk zems, lai augsti kvalificēts darba ņēmējs no attiecīgās dalībvalsts vai ES pieņemtu darba piedāvājumu, kaut arī tas atbilstu viņa(-s) kvalifikācijai. Turklāt ar šo priekšlikumu tiek paredzēta lielāka mobilitāte ES iekšienē pēc tam, kad augsti kvalificētais trešās valsts darba ņēmējs ir ieguvis EK pastāvīgo uzturēšanās atļauju – ar relatīvo kopējo minimālo līmeni paredzēts nodrošināt, ka vienas dalībvalsts lēmumam par uzņemšanu vidējā termiņā nav negatīva ietekme uz citām dalībvalstīm. Tam arī jānodrošina, ka pieteikuma iesniedzējam ir līdzekļi, lai uzturētu sevi un vajadzības gadījumā segtu atgriešanās izmaksas, nevēršoties pie attiecīgās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas;

3) attiecībā uz neregulētām profesijām pieteikuma iesniedzējam jāpierāda, ka viņam(-i) ir nepieciešamās augstākās izglītības kvalifikācijas vai vismaz trīs gadu profesionālā pieredze attiecīgajā profesijā, kuru var uzskatīt par ekvivalentu augstākās izglītības kvalifikācijām; dalībvalstis neprasa pierādīt abus. Regulēto profesiju gadījumā

pieteikuma iesniedzējam jāatbilst prasībām, kas noteiktas valsts vai EK tiesību aktos.

6. pants

Šī atkāpe attiecas uz jaunajiem speciālistiem, kas nav sasnieguši 30 gadu vecumu un kuriem, visticamāk, nav pietiekamas darba pieredzes, lai pieprasītu lielu atalgojumu. Šajā gadījumā papildu obligātais nosacījums ir pabeigta augstākā izglītība jomā, kas ir saistīta ar darbību, kāda jāveic saskaņā ar darba līgumu. Vēl atalgojuma kritērija mīkstināšana ir ierosināta attiecībā uz jaunajiem speciālistiem, kas studējuši ES.

7., 9. un 10. pants

Ar priekšlikumu netiek radītas uzņemšanas tiesības. Šajos noteikumos paredzēti obligātie un iespējamie atteikuma (kā arī atsaukšanas un neatjaunošanas) iemesli, konkrēti, kritēriju nepildīšana, kvotu esamība un iespēja dalībvalstīm veikt darba tirgus pārbaudi. Pēdējā minētā iespēja atsaucas konkrēti uz Padomes 1994. gada 20. jūnija rezolūciju par ierobežojumiem, kas saistīti ar trešo valstu pilsoņu uzņemšanu dalībvalstu teritorijā nodarbinātības nolūkos. Kopienas priekšrocības princips, kas noteikts attiecīgajos 2003. un 2005. gada Pievienošanās aktu noteikumos ir primārs, un tāpēc direktīvu saskaņā ar Pievienošanās aktiem automātiski piemēro tās dalībvalstis, kuras joprojām īsteno pārejas noteikumus, visā to īstenošanas laikā.

8., 11. un 12. pants

Pieteikuma iesniedzēji (bet ne to ģimenes locekļi), par kuriem attiecīgajā dalībvalstī pieņemts pozitīvs lēmums, saņem uzturēšanās atļauju, kas tiek dēvēta par ES zilo karti un kurā uzskaitīti nosacījumi, ar kādiem viņiem ir atļauts strādāt. Ir paredzēta operatīvā procedūra (30 dienu laikā), kā arī trešo valstu valstspiederīgo tiesības pieteikties šai programmai un pozitīva lēmuma gadījumā mainīt tiesisko statusu.

13., 14. un 15. pants

Priekšlikumā augsti kvalificēti darba ņēmēji tiek uzskatīti par ES ekonomikas potenciālu, tomēr tajā tiek pausts viedoklis, ka viņu tiesībām jābūt saistītām ar uzturēšanās ilgumu.

Augsti kvalificēto darba ņēmēju pakāpeniska integrācija darba tirgū paredz, ka pirmajos divos ES Zilās kartes turētāja likumīgās uzturēšanās gados visām izmaiņām ieņemamajā amatā jāsaņem attiecīgās dalībvalsts kompetento iestāžu atļauja tāpat kā pirmajai ieceļošanai. Pēc šā termiņa beigām personai vairs nav jāpierāda, ka tā atbilst atalgojuma un kvalifikācijas prasībām, lai tiktu pieņemta augsti kvalificētā darbā, to novērtē darba devējs un regulē tirgus. Lai nepieļautu ļaunprātīgu izmantošanu, tiek ieviesta paziņošanas prasība.

Tiek pieļauts trīs mēnešu bezdarba periods - nosacījumi, ar kādiem var atļaut jaunas darba attiecības, tāpat kā iepriekšējā gadījumā, ir atkarīgi no uzturēšanās ilguma. Šos noteikumus piemēro neatkarīgi no uzturēšanās dalībvalsts (pirmā vai otrā), līdz tiek iegūts EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss.

15. pantā noteiktas jomas, kurās jāatzīst vienlīdzīga attieksme, nolūkā izveidot vislabvēlīgākos nosacījumus, kādi iespējami. Ierobežotas tiek vienīgi mācību

stipendijas, procedūras mājokļa iegūšanai un sociālā palīdzība – tās nav tiesības, kuras darba ņēmējiem piešķirtu, pamatojoties uz viņu ieguldījumu. Turklāt tiek pieņemts, ka šie darba ņēmēji saņem samērā augstu atalgojumu, tādēļ, visticamāk, tās viņiem nepienāktos arī saskaņā ar valsts noteikumiem.

16. pants

Šajā pantā ietvertas tās atkāpes no Direktīvas 2003/86/EK, kas tiek uzskatītas par nepieciešamām, lai izveidotu programmu, kas būtu pievilcīga augsti kvalificētiem darba ņēmējiem no trešām valstīm, un tajā pausta citāda pieeja nekā ģimenes atkalapvienošanās direktīvā, kas ir līdzeklis, kā veicināt to trešo valstu valstspiederīgo integrāciju, kuri varētu kļūt par pastāvīgajiem iedzīvotājiem. Līdztekus līdzīgām programmām, kas jau pastāv dalībvalstīs un citās valstīs, tajā paredzēta tūlītēja ģimenes atkalapvienošanās arī pagaidu uzturēšanās gadījumos, kā arī dzīvesbiedra piekļuve darba tirgum. Lai sasniegtu šo mērķi, tajā arī paredzēts, ka iespējamus valsts integrācijas pasākumus piemēro tikai tad, kad ģimenes locekļi ir ES teritorijā.

17. pants

Šā priekšlikuma mērķis ir veicināt augsti kvalificētu darba ņēmēju ģeogrāfisko mobilitāti. Tādējādi atkāpes no Direktīvas 2003/109/EK tiek paredzētas ar mērķi neradīt sliktāku stāvokli mobiliem darba ņēmējiem, atļaujot viņiem summēt uzturēšanās periodus divās (vai augstākais trijās) dalībvalstīs, lai izpildītu galveno nosacījumu EK pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai. Uz atkāpēm attiecībā uz prombūtnes no ES periodiem jāattiecinā stingri nosacījumi, lai atbalstītu cirkulārās migrācijas politiku un ierobežotu iespējamo intelektuālā darbaspēka emigrācijas ietekmi.

18., 19., 20. un 21. pants

19. pantā uzskaitīti nosacījumi mobilitātei ES iekšienē pirms EK pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanas saskaņā ar Direktīvas 2003/109/EK pamatnostādnēm, tomēr atļaujot dalībvalstīm piemērot tos pašus nosacījumus kā pirmajai ieceļošanai. 20. pantā paredzēta mobilitāte ES iekšienē pēc šāda statusa iegūšanas; ņemot vērā šīs darbinieku kategorijas īpašās iezīmes un to nelielo skaitu absolūtā izteiksmē, direktīvu piemēro bez personu kopējā skaita ierobežojumiem, kādus dalībvalstis var noteikt attiecībā uz citiem EK pastāvīgajiem iedzīvotājiem. Tajā arī noteikts, ka dalībvalstis augsti kvalificētiem EK pastāvīgajiem iedzīvotājiem dod priekšroku pār trešo valstu darba ņēmējiem, kas iesniedz pieteikumu uzņemšanai šādos pašos nolūkos.

Ar 18. pantu tiek izveidota jauna uzturēšanās atļauja, lai norādītu tās turētāja īpašo statusu.

Ģimenes atkalapvienošanās kārtība otrā dalībvalstī, pirms apgādnieks ir ieguvis EK pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ir saskaņā ar Direktīvas 2003/109/EK 16.pantu.

VI nodaļa

Vienīgais šā priekšlikuma īpašais noteikums ir par dalībvalstu pienākumu veikt informācijas apmaiņu par iespējamām kvotām un ikgadējo tā īstenošanas statistiku, izmantojot ar Padomes Lēmumu 2006/688/EK izveidoto tīklu. Šie dati arī ļaus

uzraudzīt, kā tiek pieņemti darbā darba ņēmēji no jaunattīstības valstīm, kuras cieš no kvalificētu cilvēkresursu trūkuma.

(Explanatory memorandum validated - 22 451 characters - not complying with DGT norm.)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA

**par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos augsti kvalificētas
nodarbinātības nolūkos**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 63. panta 3. punkta
a) apakšpunktu un 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu¹,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu²,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu³,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁴,

tā kā:

- (1) Attiecībā uz pakāpenisku brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi Līgumā paredzēti pasākumi, kas jāpieņem patvēruma, imigrācijas un trešo valstu valstspiederīgo tiesību aizsardzības jomā.
- (2) Līgumā noteikts, ka Padome paredz pasākumus imigrācijas politikas jomā attiecībā uz ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem, dalībvalstu ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju piešķiršanas procedūru standartiem, un pasākumus, kas trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo kādā dalībvalstī, paredz tiesības dzīvot citās dalībvalstīs, un nosacījumus, saskaņā ar kādiem to var darīt.
- (3) Eiropadomes sanāksmē Lisabonā 2000. gada martā Kopienai tika izvirzīts mērķis panākt, lai līdz 2010. gadam uz zināšanām balstītā Eiropas ekonomika kļūtu par konkurētspējīgāko un dinamiskāko ekonomiku pasaulē.
- (4) Hāgas programmā, ko Eiropadome pieņēma 2004. gada 4. un 5. novembrī, atzina, ka likumīgai migrācijai būs nozīmīga loma uz zināšanām balstītas ekonomikas veidošanā Eiropā, ekonomikas attīstības uzlabošanā, tādējādi veicot ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanā, un aicināja Komisiju iesniegt Legālās migrācijas politikas

¹ OV C , , . lpp.

² OV C , , . lpp.

³ OV C , , . lpp.

⁴ OV C , , . lpp.

plānu, tostarp uzņemšanas procedūrām, ar kurām nekavējoties var apmierināt svārstīgo migrējošā darba spēka pieprasījumu darba tirgū.

- (5) Eiropadomes sanāksmē 2006. gada 14. un 15. decembrī tika panākta vienošanās par pasākumu kopumu 2007. gadam, tostarp paredzot attīstīt labi pārvaldītas legālās imigrācijas politiku, pilnībā ievērojot valstu kompetences, lai palīdzētu dalībvalstīm risināt esošās un turpmākās darbaspēka vajadzības.
- (6) Lai sasniegtu Lisabonas procesa mērķus, svarīgi arī Eiropas Savienībā veicināt to augsti kvalificēto darbinieku mobilitāti, kuri ir ES pilsoņi, un jo īpaši no jaunajām dalībvalstīm, kas pievienojās 2004. un 2007. gadā. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm jāievēro Kopienas priekšrocības princips, kas īpaši noteikts attiecīgajos noteikumos 2003. gada 16. aprīļa un 2005. gada 25. aprīļa Pievienošanās aktos.
- (7) Šīs direktīvas nolūks ir dot ieguldījumu šo mērķu sasniegšanā un pievērsties šim darbaspēka trūķumam, veicinot trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanu un mobilitāti augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos attiecībā uz uzturēšanos, kas ir ilgāka par trim mēnešiem, lai padarītu Kopienu pievilcīgāku šādiem darba ņēmējiem visā pasaulē un uzturētu tās konkurētspēju un ekonomikas izaugsmi. Lai sasniegtu šos mērķus, nepieciešams atvieglot augsti kvalificētu darba ņēmēju un viņu ģimeņu uzņemšanu, izveidojot operatīvu uzņemšanas procedūru un nodrošinot viņiem vienlīdzīgas sociālās un ekonomiskās tiesības ar uzņemošās dalībvalsts valstspiederīgajiem vairākās jomās. Attiecībā uz šīm tiesībām, šī direktīva balstās uz attiecīgiem noteikumiem Direktīvā ... [„par apvienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu apvienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, kā arī par vienotu tiesību kopumu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstī”]⁵.
- (8) Labvēlīgiem nosacījumiem ģimenes atkalapvienošanai un dzīvesbiedra piekļuvei nodarbinātībai jābūt pamatā jebkurai programmai, kuras mērķis ir piesaistīt augsti kvalificētus darba ņēmējus. Lai sasniegtu šo mērķi, jāparedz īpašas atkāpes no Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīvas 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanās⁶.
- (9) Šī direktīva nedrīkst skart dalībvalstu kompetenci noteikt apjomu, kādā uzņemami trešo valstu valstspiederīgie, kas no trešām valstīm ieceļo to teritorijā darba meklējumos. Šai skaitā jāietver arī trešo valstu valstspiederīgie, kas vēlas palikt dalībvalsts teritorijā, lai veiktu algotu saimniecisko darbību un kas likumīgi uzturas attiecīgajā dalībvalstī citu programmu ietvaros, piemēram studenti, kas tikko beiguši studijas, vai pētnieki, kas uzņemti saskaņā ar Padomes 2004. gada 13. decembra Direktīvu 2004/114/EK par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesaņemot atalgojumu, vai brīvprātīga darba nolūkos⁷ un Padomes 2005. gada 12. oktobra Direktīvu 2005/71/EK par īpašu procedūru trešo valstu valsts piederīgo uzņemšanai zinātniskās pētniecības nolūkos⁸ un uz kuriem neattiecas konsolidēta piekļuve dalībvalsts darba tirgum saskaņā ar EK vai valsts tiesību aktiem.

⁵ OV L...

⁶ OV L 251, 3.10.2003., 12. lpp.

⁷ OV L 375, 23.12.2004., 12. lpp.

⁸ OV L 289, 3.11.2005., 15. lpp.

- (10) Ar šo direktīvu jānodrošina elastīga ieceļošanas sistēma, kuru nosaka pieprasījums un kura balstīta uz objektīviem kritērijiem, piemēram, minimālo atalgojuma sliekšni, kas ir salīdzināms ar atalgojuma līmeni dalībvalstīs, un profesionālo kvalifikāciju. Kopīga valsts algas līmeņa minimālās summas definīcija ir vajadzīga, lai nodrošinātu obligātu uzņemšanas nosacījumu saskaņošanas līmeni visā ES. Dalībvalstīm savs valsts sliekšnis jānosaka atbilstīgi situācijai savā darba tirgū un savai vispārīgai imigrācijas politikai.
- (11) Atkāpes no galvenās programmas saistība ar algas sliekšni jānosaka attiecībā uz augsti kvalificētiem pieteikuma iesniedzējiem vecumā līdz 30 gadiem, kas, ņemot vērā viņu samērā ierobežoto profesionālo pieredzi un viņu situāciju darba tirgū, var nespēt izpildīt galvenās programmas algas prasības, vai kas augstākās izglītības kvalifikācijas ieguvuši Eiropas Savienībā.
- (12) Pēc tam, kad dalībvalsts nolēmusi uzņemt trešās valsts valstspiederīgo, kas atbilst šiem kopīgajiem kritērijiem, trešās valsts valstspiederīgajam jāsaņem īpaša uzturēšanās atļauja, kuru jāsauc par ES Zilo karti, un viņam jāļauj pakāpeniski piekļūt darba tirgum un baudīt uzturēšanās un mobilitātes tiesības, kādas piešķirtas viņam(-i) un viņa(-s) ģimenei.
- (13) ES Zilās kartes formātam jāatbilst noteikumiem, kas ietverti Regulā 1030/2002, ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem⁹, lai dalībvalstīm būtu atsaucis informācija, jo īpaši par to, ar kādiem nosacījumiem personai ir atļauts strādāt. (14) Horizontālos noteikumus, kas paredzēti Direktīvā ... [„par apvienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu apvienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, kā arī par vienotu tiesību kopumu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstī”], jāpiemēro *mutatis mutandis*. Trešo valstu valstspiederīgajiem, kam ir derīgs ceļošanas dokuments un ES Zilā karte, ko izdevusi dalībvalsts, kas pilnībā piemēro Šengenas *acquis*, jāatļauj laikposmā līdz trim mēnešiem ieceļot un brīvi pārvietoties to dalībvalstu teritorijā, kas pilnībā piemēro Šengenas *acquis*, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regulu (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss)¹⁰ un 21. pantu Šengenas *acquis* – Konvencijā, ar ko īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas Nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (Šengenas īstenošanas konvencijā)¹¹.
- (15) Trešo valstu augsti kvalificēto darba ņēmēju profesionālā un ģeogrāfiskā mobilitāte jāatzīst par primāro mehānismu darba tirgus efektivitātes uzlabošanai, prasmju trūkuma novēršanai un reģionālās nelīdzsvarotības novēršanai. Lai ievērotu Kopienas priekšrocības principu un novērstu iespējamu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu, trešo valstu augsti kvalificēto darba ņēmēju profesionālo mobilitāti jāierobežo pirmajos divos likumīgās uzturēšanās gados kādā no dalībvalstīm.

⁹ OV L 157, 15.6.2002., 1. lpp.

¹⁰ OV L 105, 13.4.2006., 1. lpp.

¹¹ OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.

- (16) Trešo valstu darba ņēmēju pirmajā likumīgās uzturēšanās periodā jākontrolē ģeogrāfiskā mobilitāte ES iekšienē un to jānosaka pieprasījumam. Kad ir iegūts EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss, dalībvalstīm jādod priekšroka šiem darba ņēmējiem, kad tie īsteno savas tiesības uz mobilitāti ES iekšienē. Jāiekļauj atkāpes no Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji¹², lai neradītu sliktāku stāvokli ģeogrāfiski mobiliem augsti kvalificētiem trešo valstu darba ņēmējiem, kas vēl nav ieguvuši EK pastāvīgā iedzīvotāja statusu, un veicinātu ģeogrāfisko un cirkulāro migrāciju.
- (17) Jāveicina un jāatbalsta augsti kvalificēto trešo valstu darba ņēmēju mobilitāte starp Kopienu un viņu izcelsmes valstīm. Jāparedz atkāpes no Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, lai paildzinātu prombūtnes periodu no Kopienas teritorijas, kuru neņem vērā, aprēķinot likumīgas un nepārtrauktas uzturēšanās periodu, kas nepieciešams, lai varētu pieprasīt EK pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Ilgāki prombūtnes periodi nekā paredzēts Padomes Direktīvā 2003/109/EK jāpieļauj arī pēc tam, kad augsti kvalificētie trešo valstu darba ņēmēji ir ieguvuši EK pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Jo īpaši, lai veicinātu to augsti kvalificēto trešo valstu darba ņēmēju cirkulāro migrāciju, kuru izcelsmes valstis ir jaunattīstības valstis, dalībvalstīm jāapsver to iespēju izmantošana, kādas paredzētas Padomes Direktīvas 2003/109/EK 4. panta 3. punkta otrajā apakšpunktā un 9. panta 2. punktā, lai atļautu ilgākus prombūtnes periodus, nekā paredzēts minētajā direktīvā. Lai nodrošinātu saskanību, jo īpaši ar attīstības pamatmērķiem, šīm atkāpēm jābūt piemērojamām vienīgi tad, ja var pierādīt, ka attiecīgā persona ir atgriezies sava izcelsmes valstī, lai strādātu, mācītos vai veiktu brīvprātīgus pasākumus.
- (18) Augsti kvalificētiem trešo valstu darba ņēmējiem jābauda vienlīdzīga attieksme attiecībā uz sociālo nodrošinājumu. Sociālā nodrošinājuma jomas ir noteiktas Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/1971 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā¹³. Ar Padomes 2003. gada 14. maija Regulu (EK) Nr. 859/2003¹⁴, ar ko Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumus attiecina arī uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem minētie noteikumi neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ, kamēr minētā Regula nav atcelta vai mainīta, Regulas (EEK) Nr. 1408/1971 noteikumus attiecina uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi dzīvo Eiropas Savienībā un atrodas pārrobežu situācijā. Šajā priekšlikumā noteikumi par vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz sociālo nodrošinājumu tieši attiecas arī uz personām, kas dalībvalstī ierodas tieši no trešās valsts. Tomēr ar šo direktīvu nedrīkst piešķirt lielākas tiesības nekā tās, kuras jau ir paredzētas esošajos Kopienas tiesību aktos sociālā nodrošinājuma jomā attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuru situācijai piemīt pārrobežu elementi dalībvalstu starpā.

¹² OV L 16, 23.1.2004., 44. lpp.

¹³ OV L 149, 15.7.1971., 2. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 631/2004 (OV L 100, 6.4.2004., 1. lpp.).

¹⁴ OV L 124, 20.5.2003., 1. lpp.

- (19) Profesionālās kvalifikācijas, ko trešās valsts valstspiederīgais ieguvis citā dalībvalstī, jāatzīst tāpat kā ES pilsoņu kvalifikācijas, un trešā valsti iegūtās kvalifikācijas jāņem vērā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/36¹⁵ par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu.
- (20) Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm jāatturas aktīvi pieņemt darbā darba ņēmējus no jaunattīstības valstīm nozarēs, kas cieš no cilvēkresursu trūkuma. Ētiska darbā pieņemšanas politika un principi, kas attiecas uz valsts un privātā sektora darba devējiem, īpaši jāizstrādā veselības aprūpes nozarē, kā uzsvērts Padomes un dalībvalstu 2007. gada 14. maija secinājumos par Eiropas rīcības programmu, lai likvidētu veselības aprūpes darbinieku kritisko trūkumu jaunattīstības valstīs (2007. - 2013. gads). Tie jāstiprina, izstrādājot mehānismus, vadlīnijas un citi instrumenti, lai veicinātu cirkulāro un pagaidu migrāciju, kā arī citi pasākumi, kas mazinātu augsti kvalificētas imigrācijas negatīvo ietekmi uz jaunattīstības valstīm un vairotu tās pozitīvo ietekmi. Visiem šādiem pasākumiem jābūt saskaņā ar Āfrikas un ES kopīgo deklarāciju par migrāciju un attīstību, par kuru vienojās 2006. gada 22. un 23. novembrī Tripolē, un tiem jābūt vēršoties uz visaptverošas migrācijas politikas izveidi, kā aicināja Eiropadome 2006. gada 14. un 15. decembrī.
- (21) Jāparedz īpaši noteikumi par ziņošanu, lai uzraudzītu augsti kvalificētās nodarbinātības programmas īstenošanu, tostarp nolūkā konstatēt iespējamo intelektuālā darbaspēka emigrācijas ietekmi jaunattīstības valstīs, jo īpaši Subsahāras Āfrikā, un, cik iespējams, novērst to. Tādēļ dalībvalstīm ik gadu jāsniedz dati par dalībvalstīs uzņemto augsti kvalificēto imigrantu profesiju un valstspiederību, izmantojot tīklu, kas šim nolūkam izveidots ar Padomes 2006. gada 5. oktobra Lēmumu 2006/688/EK ar ko izveido mehānismu, lai savstarpēji apmainītos ar informāciju par dalībvalstu pasākumiem patvēruma un imigrācijas jomā¹⁶.
- (22) Ierosinātās rīcības mērķus, proti, ieviest īpašu uzņemšanas procedūru un pieņemt ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumus, kurus piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem attiecībā uz uzturēšanos dalībvalstīs augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos, nevar pietiekami sasniegt dalībvalstu līmenī, jo īpaši attiecībā uz mobilitātes nodrošināšanu starp dalībvalstīm, un tādēļ tos var vieglāk sasniegt Kopienā. Tādēļ Kopienai ir tiesības veikt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī direktīva nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai.
- (23) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā atzītie principi, un tā ir atbilstīgi jāīsteno.
- (24) Dalībvalstis īsteno šīs direktīvas noteikumus bez diskriminācijas dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpašību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai citu uzskatu, piederības nacionālajai minoritātei, mantiskā stāvokļa, izcelšanās, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, jo īpaši saskaņā ar Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvu 2000/43/EK ar ko ievieš vienādas

¹⁵ OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.

¹⁶ OV L 283, 14.10.2006., 40. lpp.

attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības¹⁷ un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvu 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju¹⁸.

- (25) [Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, un neskarot minētā protokola 4. pantu, augstākminētās dalībvalstis nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, tā nav tām saistoša un nav jāpiemēro.]
- (26) Saskaņā ar Protokola 1. un 2. pantu par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, tā nav tai saistoša un nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I nodaļa

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šīs direktīvas mērķis ir noteikt

- a) nosacījumus, ar kādiem trešo valstu valstspiederīgie un viņu ģimenes locekļi var ieceļot dalībvalstu teritorijā un tur uzturēties ilgāk par trim mēnešiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā,
- b) a) apakšpunktā minētos trešo valstu valstspiederīgo un viņu ģimenes locekļu uzturēšanās nosacījumus dalībvalstīs, kas nav pirmā dalībvalsts.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

- a) „trešās valsts valstspiederīgais” ir jebkura persona, kas nav Eiropas Savienības pilsonis Līguma 17. panta 1. punkta nozīmē;
- b) „augsti kvalificēta nodarbinātība” ir darba reāla un efektīva veikšana kāda cita vadībā, par kuru personai tiek maksāta alga un kuram nepieciešamas augstākās izglītības kvalifikācijas vai vismaz trīs gadu pieredze attiecīgā darbā;

¹⁷ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

¹⁸ OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.

- c) „ES Zilā karte” ir atļauja, kas tiek dēvēta par “ES Zilo karti” un kura tās turētājam dod tiesības likumīgi dzīvot un strādāt tās teritorijā un pārcelties uz citu dalībvalsti augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos saskaņā ar šajā direktīvā noteikto;
- d) „pirmā dalībvalsts” ir dalībvalsts, kura pirmā trešās valsts valstspiederīgajam piešķīrusi „ES Zilo karti”;
- e) „otrā dalībvalsts” ir jebkura dalībvalsts, kas nav pirmā dalībvalsts;
- f) „ģimenes locekļi” ir trešās valsts valstspiederīgie, kā noteikts Direktīvas 2003/86/EK 4. panta 1. punktā;
- g) „augstākās izglītības kvalifikācija” ir visi grādi, diplomu vai citi sertifikāti, kurus izdevusi kompetenta iestāde, apliecinot, ka sekmīgi apgūta augstākās izglītības programma, proti, kursu kopums, kas pasniegti izglītības iestādē, kas valstī, kurā tā atrodas, ir atzīta par augstāko izglītības iestādi. Šīs kvalifikācijas ņem vērā šīs direktīvas nolūkos, ja to iegūšanai nepieciešamais mācību laiks bijis vismaz trīs gadi;
- h) „augstākās profesionālās kvalifikācijas” ir kvalifikācijas, kuras apliecina ar augstākās izglītības kvalifikāciju vai vismaz trīs gadus ilgas līdzvērtīgas profesionālās pieredzes pierādījumu;
- i) „profesionālā pieredze” ir reāla un likumīga strādāšana attiecīgajā profesijā.

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas iesniedz pieteikumu uzņemšanai kādas dalībvalsts teritorijā augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā.
2. Šī direktīva neattiecas uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem,
 - a) kas uzturas dalībvalstī kā pieteikuma iesniedzēji starptautiskai aizsardzībai vai pagaidu aizsardzības programmām;
 - b) kas ir bēgļi vai pieteikušies, lai tos atzītu par bēgļiem, bet vēl nav pieņemts galīgais lēmums par viņa iesniegumu;
 - c) kas piesakās uz uzturēšanos kādā dalībvalstī pētnieka statusā Direktīvas 2005/71/EK nozīmē, lai veiktu pētniecības projektu;
 - d) kas ir Eiropas Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, kas ir izmantojuši vai izmanto savas tiesības brīvi pārvietoties Kopienas teritorijā;
 - e) kam ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss kādā no dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvu 2003/109/EK un kas izmanto savas tiesības uzturēties citā dalībvalstī, lai veiktu saimniecisko darbību darbinieka vai pašnodarbinātās personas statusā;
 - f) kas ieceļo kādā no dalībvalstīm saskaņā ar saistībām, kas ietvertas kādā no starptautiskiem nolīgumiem, kas atvieglo ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos

noteiktām fizisku personu kategorijām, kas saistītas ar tirdzniecību un ieguldījumiem;

- g) kuru izraidīšana ir atlikta faktiska vai juridiska pamatojuma dēļ.
- 3. Šī direktīva neskar turpmākos nolīgumus starp Kopienu vai Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses, kuros tiktu uzskaitītas profesijas, uz kurām šī direktīva neattiecas, lai nodrošinātu ētisku darbā pieņemšanu nozarēs, kas cieš no darbinieku trūkuma, aizsargājot cilvēkresursus jaunattīstības valstīs, kas ir parakstījušas šos nolīgumus.

4. pants

Labvēlīgāki noteikumi

- 1. Šo direktīvu piemēro, neierobežojot labvēlīgākus noteikumus, kādi ietverti
 - a) Kopienas tiesību aktos, tostarp divpusējos un daudzpusējos nolīgumos starp Kopienu vai Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses;
 - b) divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos, kādi noslēgti starp vienu vai vairākām dalībvalstīm un vienu vai vairākām trešām valstīm.
- 2. Direktīva neietekmē dalībvalstu tiesības pieņemt vai saglabāt labvēlīgākus noteikumus attiecībā uz to personu ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem, uz kurām tā attiecas, izņemot attiecībā uz ieceļošanu pirmajā dalībvalstī.

II nodaļa

UZŅEMŠANAS NOSACĪJUMI

5. pants

Uzņemšanas kritēriji

- 1. Trešās valsts valstspiederīgais, kas iesniedz pieteikumu, lai tiktu uzņemts, pamatojoties uz šajā direktīvā noteiktajiem nolūkiem,
 - a) uzrāda derīgu darba līgumu vai saistošu darba piedāvājumu uz vismaz vienu gadu attiecīgajā dalībvalstī;
 - b) izpilda nosacījumus, kas ietverti valsts tiesību aktos par to, kā ES pilsoņi strādā regulētās profesijās, kas konkrēti noteiktas darba līgumā vai saistošā darba piedāvājumā;

- c) attiecībā uz neregulētām profesijām uzrāda dokumentus, kas apliecina attiecīgas augstākās profesionālās kvalifikācijas darba līgumā vai saistošajā darba piedāvājumā noteiktajā amatā vai nozarē;
 - d) uzrāda derīgu ceļošanas dokumentu, kā noteikts valsts tiesību aktos un, attiecīgā gadījumā, pierādījumu par derīgu uzturēšanās atļauju. Dalībvalstis var pieprasīt, lai ceļošanas dokumenta derīguma termiņš ietvertu vismaz uzturēšanās atļaujas sākotnējo termiņu;
 - e) uzrāda pierādījumu par to, ka pieteikuma iesniedzējam un viņa(-s) ģimenes locekļiem ir veselības apdrošināšana, kas aptver visus riskus, ko parasti aptver attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgo apdrošināšana, periodiem, kad šāds apdrošināšanas segums un atbilstīgās tiesības uz pabalstiem netiek nodrošinātas saskaņā ar darba līgumu vai tā rezultātā;
 - f) netiek uzskatīts par draudu sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai sabiedrības veselībai.
2. Papildus 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem kopējā darba līgumā vai saistošajā darba piedāvājumā noteiktā mēnešalga nedrīkst būt mazāka par valsts algas sliekšni, ko šajā nolūkā noteikušas un publicējušas dalībvalstis, un kurš vismaz trīskārt pārsniedz minimālo kopējo mēnešalgu, kāda noteikta valsts tiesību aktos.

Dalībvalstis, kurās minimālā alga nav noteikta, nosaka valsts algas sliekšni tā, lai tas vismaz trīskārt pārsniegtu minimālos ienākumus, ar kādiem attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem ir tiesības saņemt sociālo palīdzību šajā dalībvalstī.

6. pants

Atkāpe

Ja pieteikumu iesniedz trešās valsts valstspiederīgais, kas nav sasniedzis 30 gadu vecumu, bet kuram ir augstākās izglītības kvalifikācija, piemēro šādu atkāpi:

- a) dalībvalstis uzskata, ka 5. panta 2. punktā ietvertais nosacījums ir izpildīts, ja piedāvātā bruto alga mēnesī atbilst vismaz divām trešdaļām no valstī noteiktā algas sliekšņa, kas noteikts saskaņā ar 5. panta 2. punktu;
- b) dalībvalstis var atcelt 5. panta 2. punktā ietverto algas nosacījumu, ja pieteikuma iesniedzējs ir pabeidzis augstāko izglītību klātienē un ieguvis bakalaura un maģistra grādu augstākajā mācību iestādē, kas atrodas Kopienas teritorijā;
- c) dalībvalstis nepieprasa papildus augstākās izglītības kvalifikācijai pierādīt darba pieredzi, ja vien tas nav nepieciešams, lai izpildītu nosacījumus, kas ietverti valsts tiesību aktos par to, kā ES pilsoņi strādā regulētā profesijā, kas noteikta darba līgumā vai saistošā darba piedāvājumā.

7. pants

Uzņemšanas apjomi

5. un 6. pants neskar dalībvalstu kompetenci noteikt, cik liels skaits trešo valstu valstspiederīgo uzņemami augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos.

III nodaļa

ES ZILĀ KARTE, PROCEDŪRA UN PĀRSKATĀMĪBA

8. pants

ES Zilā karte

1. Personai, kas atbilst 5. un 6. pantā ietvertajiem nosacījumiem un par kuru kompetentās iestādes izdevušas pozitīvu lēmumu, izsniedz ES Zilo karti.
2. Sākotnējais ES Zilās kartes derīguma termiņš ir divi gadi, un to atjauno uz vismaz tikpat ilgu termiņu. Ja darba līgums aptver laikposmu, kas ir īsāks nekā divi gadi, ES zilo karti izsniedz uz darba līguma termiņu plus trim mēnešiem.
3. ES Zilo karti izsniedz dalībvalsts kompetentās iestādes, izmantojot vienādu formu, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1030/2002. Saskaņā ar Pielikuma a) daļas 7.5.-9. punktu dalībvalstis ES Zilajā kartē norāda nosacījumus piekļuvei darba tirgum, kā noteikts šīs direktīvas 13. panta 1. vai 2. punktā, atkarībā no tā, kuru punktu piemēro. Iedaļā „atļaujas veids” dalībvalstis ieraksta: „ES Zilā karte”.
4. ES Zilās kartes derīguma termiņā tās turētājam ir tiesības
 - a) ieceļot, ieceļot atkārtoti un uzturēties tās dalībvalsts teritorijā, kas izdevusi ES Zilo karti;
 - b) šķērsot citas dalībvalstis, lai īstenotu a) apakšpunktā noteiktās tiesības.
5. ES Zilās kartes turētājiem ir tiesības, kādas viņiem un viņu ģimenes locekļiem paredzētas šīs direktīvas 8. pantā, 10. panta 2. punktā, 12. pantā un 13.-19. pantā un 21. pantā.

9. pants

Atteikšanas iemesli

1. Dalībvalstis noraida pieteikumu ES Zilajai kartei, ja pieteikuma iesniedzējs neatbilst 5. un 6. pantā ietvertajiem nosacījumiem vai ja uzrādītie dokumenti ir iegūti krāpnieciskā ceļā vai ir viltoti vai izmainīti.

2. Pirms lēmuma pieņemšanas par pieteikumu ES Zilajai kartei, dalībvalstis var izpētīt situāciju savā darba tirgū un piemērot savas valsts procedūras attiecībā uz prasībām brīvās darba vietas aizpildīšanai.

Darba tirgus politikas iemeslu dēļ dalībvalstis var dot priekšroku Eiropas Savienības pilsoņiem, nevis trešo valstu valstspiederīgajiem, ja tas paredzēts Kopienas tiesību aktos, kā arī tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi dzīvo un saņem bezdarbnieka pabalstus attiecīgajās dalībvalstīs.

10. pants

ES Zilās kartes atsaukšana vai neatjaunošana

1. Dalībvalstis atsauc uz šīs direktīvas pamata izsniegto ES Zilo karti vai atsaka tās atjaunošanu šādos gadījumos:
 - a) ja tā ir iegūta krāpnieciskā ceļā vai ir viltota vai izmainīta, vai
 - b) ja šķiet, ka turētājs neatbilda vai vairs neatbilst 5. un 6. pantā ietvertajiem ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem vai uzturas citos nolūkos nekā tie, kuros viņam/i bija atļauts uzturēties;
 - c) ja turētājs nav ievērojis 13. panta 1. un 2. punktā un 14. pantā ietvertos ierobežojumus.
2. 13. panta 2. punkta paredzētā paziņojuma nesniegšanu neuzskata par pietiekamu iemeslu ES Zilās kartes atsaukšanai vai neatjaunošanai.
3. Dalībvalstis var atsaukt ES Zilo karti vai atteikties to atjaunot sabiedriskās kārtības, sabiedrības drošības vai sabiedrības veselības iemeslu dēļ.

11. pants

Pieteikumi uzņemšanai

1. Dalībvalstis izlemj, vai pieteikumu ES Zilajai kartei iesniedz trešās valsts valstspiederīgais vai viņa(-s) darba devējs.
2. Pieteikumu izskata un izvērtē vai nu, kamēr trešās valsts valstspiederīgais uzturas ārpus tās dalībvalsts teritorijas, kurā viņš(-a) vēlas tikt uzņemts(-a), vai arī kad viņš(-a) jau likumīgi uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā.
3. Attiecīgā dalībvalsts nodrošina trešās valsts valstspiederīgajam, kura pieteikums ir pieņemts, visas iespējas iegūt nepieciešamās vīzas.
4. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var saskaņā ar saviem tiesību aktiem pieņemt iesniegto pieteikumu, ja attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam nav uzturēšanās atļaujas, bet viņa atrašanās tās teritorijā ir likumīga.

12. pants
Procesuālās garantijas

1. Dalībvalstu kompetentās iestādes pieņem lēmumu par pilnīgu pieteikumu un saskaņā ar paziņošanas procedūrām, kas noteiktas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, vēlākais 30 dienu laikā kopš dienas, kad pieteikums tika iesniegts, un rakstiski par to paziņo pieteikuma iesniedzējam. Izņēmuma gadījumos, ja pieteikums ir sarežģīts, termiņu var vēl pagarināt uz ilgākais 60 dienām.
2. Ja pieteikuma pamatojumā sniegtā informācija nav pietiekama, kompetentās iestādes paziņo pieteikuma iesniedzējam, kāda papildu informācija nepieciešama. 1. punktā minēto periodu var apturēt, kamēr iestādes saņem nepieciešamo papildu informāciju.
3. Par lēmumu noraidīt ES Zilās kartes pieteikumu vai neatjaunot vai atcelt ES Zilo karti, attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam un, ja vajadzīgs, viņa(-s) darba devējam paziņo rakstiski saskaņā ar paziņošanas procedūrām, kādas noteiktas attiecīgajos valsts tiesību aktos, un šo lēmumu var apstrīdēt attiecīgās dalībvalsts tiesās. Paziņojumā norāda lēmuma iemeslus, pieejamās pārsūdzības procedūras un rīcības termiņu.

IV nodaļa

TIESĪBAS

13. pants

Pieklūve darba tirgum

1. Pirmos divus gadus likumīgi uzturoties attiecīgajā dalībvalstī ES Zilās kartes turētāja statusā, attiecīgās personas pieklūve darba tirgum tiek ierobežota, atļaujot tikai tos algotas nodarbinātības pasākumus, kas atbilst 5. un 6. pantā ietvertajiem uzņemšanas nosacījumiem. Par grozījumiem darba līguma noteikumos, kas ietekmē uzņemšanas nosacījumus, vai izmaiņām darba attiecībās iepriekš jāsaņem uzturēšanās dalībvalsts kompetento iestāžu rakstiska atļauja saskaņā ar valsts procedūrām un 12. panta 1. punktā noteiktajā termiņā.
2. Pēc pirmajiem diviem gadiem, kas attiecīgajā dalībvalstī likumīgi nodzīvoti ES Zilās kartes turētāja statusā, attiecīgā persona bauda ar šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz pieklūvi augsti kvalificētai nodarbinātībai. ES Zilās kartes turētājs par izmaiņām savās darba attiecībās paziņo uzturēšanās dalībvalsts kompetentajām iestādēm saskaņā ar valsts procedūrām.
3. ES Zilās kartes turētāji, kuriem piešķirts EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss, bauda ar šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz pieklūvi nodarbinātībai un pašnodarbinātībai.
4. Dalībvalsts var saglabāt ierobežojumus attiecībā uz pieklūvi nodarbinātībai un pašnodarbinātībai, ja šādas darbības ietver kaut vai epizodisku iesaisti valsts iestāžu

darbībā un pienākumu aizsargāt valsts vispārējās intereses gadījumos, kad saskaņā ar esošajiem valsts vai Kopienas tiesību aktiem šādas darbības ir paredzētas vienīgi valstspiederīgajiem.

5. Dalībvalstis var saglabāt ierobežojumus attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai vai pašnodarbinātībai tajos gadījumos, kad saskaņā ar esošiem valsts vai Kopienas tiesību aktiem šīs darbības ir paredzētas vienīgi ES vai EEZ pilsoņiem.
6. Šajā pantā ietvertos noteikumus piemēro, neskarot Kopienas priekšrocības principu, kas noteikts attiecīgajos noteikumos 2003. gada 16. aprīļa un 2005. gada 25. aprīļa Pievienošanās aktos.

14. pants

Pagaidu bezdarbs

1. Bezdarbs nav iemesls ES Zilās kartes atsaukšanai, ja vien bezdarba periods nepārsniedz trīs secīgus mēnešus.
2. Šajā periodā ES Zilās kartes turētājam ļauj meklēt darbu un stāties darbā saskaņā ar attiecīgi 13. panta 1. vai 2. punktā ietvertajiem nosacījumiem.
3. Dalībvalstis ļauj ES Zilās kartes turētājam palikt to teritorijā, līdz tiek piešķirta vai atteikta atļauja, kas nepieciešama saskaņā ar 13. panta 1. punktu. 13. panta 2. punktā paredzētā paziņošana automātiski izbeidz bezdarba periodu.

15. pants

Vienlīdzīga attieksme

1. ES Zilās kartes turētāji bauda ar šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz
 - a) darba apstākļiem, tostarp atalgojumu un atlaišanu, kā arī uz veselību un drošību darba vietā;
 - b) biedrošanās brīvību un piederību organizācijai, dalību organizācijā, kas pārstāv darba ņēmējus vai darba devējus, vai jebkurā organizācijā, kuras locekļi ir iesaistīti īpašā darbā, ieskaitot šo organizāciju piešķirtos labumus, neskarot valsts likumdošanas aktus par sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību;
 - c) izglītību un arodmācībām, ieskaitot mācību stipendijas saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
 - d) diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām;
 - e) sociālā nodrošinājuma jomām, kas noteiktas Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/1971 ar sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā.

Attiecīgi piemēro Padomes Regulu (EK) Nr. 859/2003 (2003. gada 14. maijs), ar ko Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumus attiecina arī uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem minētie noteikumi neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ;

- f) sociālo palīdzību, kā noteikts valsts tiesību aktos;
 - g) uzkrāto pensiju izmaksāšanu, pārceļoties uz trešo valsti;
 - h) nodokļu priekšrocībām;
 - i) piekļuvi precēm un pakalpojumiem un preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, kas pieejami sabiedrībai, ieskaitot mājokļa ieguves kārtību un palīdzību, ko sniedz nodarbinātības dienesti;
 - j) brīvu piekļuvi visai attiecīgās dalībvalsts teritorijai robežās, kas noteiktas valsts tiesību aktos drošības apsvērumu dēļ.
2. Dalībvalstis var ierobežot saskaņā 1. punkta c) un i) apakšpunktu piešķirtās tiesības attiecībā uz studiju stipendijām un procedūrām valsts mājokļa saņemšanai, attiecinot tās uz gadījumiem, kad ES Zilās kartes turētājs uzturējies vai viņam(-ai) ir tiesības uzturēties tās teritorijā vismaz trīs gadus.
3. Dalībvalstis var ierobežot vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz sociālo palīdzību gadījumos, kad ES Zilās kartes turētājam EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss piešķirts saskaņā ar 17. pantu.

16. pants

Ģimenes locekļi

1. Padomes Direktīvu 2003/86/EK piemēro ar atkāpēm, kas noteiktas šajā pantā.
2. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/86/EK 3. panta 1. punkta un 8. panta, ģimenes atkalapvienošanās nepadara atkarīgu no prasības, lai ES Zilās kartes turētājam būtu saprātīgas iespējas iegūt pastāvīgās uzturēšanās tiesības un viņš(-a) būtu nodzīvojis(-usi) dalībvalstī obligāto minimālo periodu.
3. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/86/EK 5. panta 4. punkta, uzturēšanās atļaujas ģimenes locekļiem piešķir vēlākais sešu mēnešu laikā kopš pieteikuma iesniegšanas dienas.
4. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/86/EK 4. panta 1. punkta pēdējās rindkopas un 7. panta 2. punkta, tajos minētos integrācijas pasākumus var piemērot tikai pēc tam, kad attiecīgajām personām ir atļauta ģimenes atkalapvienošanās.
5. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/86/EK 14. panta 2. punkta un attiecībā uz piekļuvi darba tirgum, dalībvalstis nepiemēro 12 mēnešu laika ierobežojumu.

6. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/86/EK 15. panta 1. punkta, aprēķinot piecu gadu uzturēšanās termiņu, kas nepieciešams, lai saņemtu patstāvīgu uzturēšanās atļauju, var summēt uzturēšanos dažādās dalībvalstīs.
7. Ja dalībvalstis izmanto 6. punktā paredzēto iespēju, 17. pantā ietvertos noteikumus par to kā tiek summēti ES Zilās kartes turētāja uzturēšanās periodi dažādās dalībvalstīs, piemēro *mutatis mutandis*.
8. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/86/EK 13. panta 2. un 3. punkta, ģimenes locekļu uzturēšanās atļauju derīguma termiņš ir tāds pats kā ES Zilās kartes turētāja uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš, ja to pieļauj viņu ceļošanas dokumentu derīguma termiņš.

17. pants

EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss ES Zilās kartes turētājiem

1. Padomes Direktīvu 2003/109/EK piemēro ar atkāpēm, kas noteiktas šajā pantā.
2. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/109/EK 4. panta 1. punkta, ES Zilās kartes turētājam, kas izmantojis 19. pantā noteikto iespēju, ir atļauts summēt uzturēšanās periodus dažādās dalībvalstīs, lai izpildītu prasības par uzturēšanās ilgumu, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) piecus gadus ilga likumīga un nepārtraukta uzturēšanās Kopienas teritorijā ES Zilās kartes turētāja statusā;
 - b) likumīga un nepārtraukta uzturēšanās dalībvalsts teritorijā ES Zilās kartes turētāja statusā, ja pieteikums EK uzturēšanās atļaujai pastāvīgā iedzīvotāja statusā ir iesniegts uz diviem gadiem tieši pirms attiecīgā pieteikuma iesniegšanas.
3. Lai aprēķinātu likumīgas un nepārtrauktas uzturēšanās periodu Kopienā un atkāpjoties no Direktīvas 2003/109/EK 4. panta 3. punkta pirmā apakšpunkta, prombūtnes periodi no Kopienas teritorijas nepārtrauc 2. punkta a) apakšpunktā minēto periodu un tos ņem vērā, aprēķinot šo periodu, ja tie nepārsniedz 12 secīgus mēnešus un kopā nepārsniedz 16 mēnešus 2. punkta a) apakšpunktā minētajā periodā. Šo punktu piemēro arī gadījumos, kad ES Zilās kartes turētājs nav izmantojis 19. pantā paredzēto iespēju.
4. Atkāpjoties no Direktīvas 2003/109/EK 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta, dalībvalstis pagarina prombūtnes no Kopienas periodu, kāds atļauts ES Zilās kartes turētājam un viņa(-s) ģimenes locekļiem, kam piešķirts EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss, līdz 24 secīgiem mēnešiem.
5. 3. un 4. punktā noteiktās atkāpes no Direktīvas 2003/109/EK piemēro vienīgi gadījumos, kad attiecīgais trešo valstu valstspiederīgais var uzrādīt pierādījumu, ka viņš(-a) bijis prom no Kopienas teritorijas, lai veiktu saimniecisko darbību darbinieka vai pašnodarbinātās personas statusā vai lai pildītu brīvprātīgo dienestu vai studētu savā izcelsmes valstī.

6. Ja vajadzīgs, 13., 15. un 16. pantu turpina piemērot pēc tam, kad ES Zilās kartes turētājam saskaņā ar 18. pantu ir izsniegta uzturēšanās atļauja.

18. pants

Uzturēšanās atļauja „Pastāvīgais iedzīvotājs – EK/ES Zilās kartes turētājs”

1. ES Zilās kartes turētājiem, kas atbilst 17. pantā ietvertajiem nosacījumiem EK pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai, izsniedz uzturēšanās atļauju saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1030/2002 1.panta 2. punkta a) apakšpunktu.
2. Iedaļā „atļaujas veids” dalībvalstis ieraksta: „pastāvīgais iedzīvotājs – EK/ES Zilās kartes turētājs”.
3. Uzturēšanās atļaujas „Pastāvīgais iedzīvotājs – EK/ES Zilās kartes turētājs” turētājiem piemēro uz viņiem un viņu ģimenes locekļiem attiecīgos noteikumus, kas ietverti šajā direktīvā un Direktīvā 2003/109/EK.

V nodaļa

Uzturēšanās citās dalībvalstīs

19. pants

Nosacījumi

1. Pēc diviem gadiem, kas pirmajā dalībvalstī likumīgi nodzīvoti ES Zilās kartes turētāja statusā, attiecīgajai personai un viņa(-s) ģimenes locekļiem ir atļauts pārcelties uz dalībvalsti, kas nav pirmā dalībvalsts, augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos saskaņā ar šajā pantā ietvertajiem nosacījumiem.
2. Ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc ieceļošanas otras dalībvalsts teritorijā ES Zilās kartes turētājs paziņo par savu klātbūtni šīs dalībvalsts kompetentajām iestādēm un uzrāda visus dokumentus, kas pierāda viņa(-s) atbilstību 5. un 6. pantā ietvertajiem nosacījumiem otrajai dalībvalstij.
3. Saskaņā ar 12. panta noteikto procedūru, otrā dalībvalsts apstrādā paziņojumu un rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju un pirmo dalībvalsti par savu lēmumu:
 - a) izsniegt ES Zilo karti un atļaut pieteikuma iesniedzējam augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos uzturēties tās teritorijā, ja ir izpildīti šajā pantā ietvertie nosacījumi, kā arī atbilstīgi nosacījumiem, kas ietverti 8.-15. pantā.
 - b) atteikt ES Zilās kartes izsniegšanu un saskaņā ar valststiesību aktos noteiktajām procedūrām, tostarp izraidīšanas procedūrām, uzlikt pieteikuma iesniedzējam un viņa(-s) ģimenes locekļiem pienākumu atstāt tās teritoriju, ja nav izpildīti šajā pantā ietvertie nosacījumi. Pirmā dalībvalsts nekavējoties bez formalitāšu kārtības

uzņem atpakaļ ES Zilās kartes turētāju un viņa(-s) ģimenes locekļus. Pēc atpakaļuzņemšanas piemēro 14. panta noteikumus.

4. Pieteikuma iesniedzējs ir atbildīgs par izmaksām, kas saistītas ar viņa(-s) un viņa(-s) ģimenes locekļu atgriešanos un atpakaļuzņemšanu, attiecīgos gadījumos ieskaitot to izmaksu atlīdzināšanu, kādas radušās publiskajiem fondiem, saskaņā ar 3. punkta b) apakšpunktu.
5. Piemērojot šo pantu, dalībvalstis var turpināt piemērot uzņemšanas apjomus, kā noteikts 7. pantā.

20. pants

Uzturēšanās atļaujas „Pastāvīgais iedzīvotājs – EK/ES Zilās kartes turētājs” turētāju piekļuve otrās dalībvalsts darba tirgum

1. Direktīvas 2003/109/EK 14. panta 4. punkts neattiecas uz uzturēšanās atļaujas „Pastāvīgais iedzīvotājs – EK/ES Zilās kartes turētājs” turētājiem.
2. Ja dalībvalsts nolemj piemērot ierobežojumus attiecībā uz piekļuvi darba tirgum, tā dod uzturēšanās atļaujas „Pastāvīgais iedzīvotājs – EK/ES Zilās kartes turētājs” turētājiem priekšroku pār citiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas iesniedz pieteikumu atļaujai tur uzturēties šādos pašos nolūkos.

21. pants

Ģimenes locekļu uzturēšanās otrā dalībvalstī

1. Ja ES Zilās kartes turētājs pārceļas uz otru dalībvalsti saskaņā ar 19. panta noteikumiem un ja ģimene jau bija izveidota pirmajā dalībvalstī, viņa(-s) ģimenes locekļiem ir atļauts doties viņam(-ai) līdzī vai pievienoties viņam(-ai).
2. Ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc ieceļošanas otrās dalībvalsts teritorijā attiecīgie ģimenes locekļi paziņo par savu klātbūtni šīs dalībvalsts kompetentajām iestādēm un iesniedz pieteikumu uzturēšanās atļaujai.
3. Otrā dalībvalsts var pieprasīt, lai attiecīgie ģimenes locekļi kopā ar uzturēšanās atļaujas pieteikumu iesniedz:
 - a) uzturēšanās atļauju pirmajā dalībvalstī un derīgu ceļošanas dokumentu;
 - b) pierādījumus, ka viņi kā ES Zilās kartes turētāja ģimenes locekļi dzīvojuši pirmajā dalībvalstī;
 - c) pierādījumu, ka viņiem ir apdrošināšana slimības gadījumiem, kas sedz visus riskus otrajā dalībvalstī, vai ka ES Zilās kartes turētājam ir šāda apdrošināšana viņiem.
4. Ja ģimene nav izveidota jau pirmajā dalībvalstī, piemēro 16. pantu.

VI nodaļa

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

22. pants

Īstenošanas pasākumi

1. Dalībvalstis ziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm, vai, izmantojot tīklu, kas izveidots ar Lēmumu 2006/688/EK, tiek īstenoti likumdošanas vai reglamentējošie pasākumi, ievērojot 7. pantu, 9. panta 2. punktu, 19. panta 5. punktu un 20. pantu.
2. Saskaņā ar 1. punktu sniegtajā informācijā jāietver sīkas ziņas par attiecīgo pasākumu, kas tulkotas kādā no Eiropas savienības iestāžu oficiālajām valodām, kas nav attiecīgās dalībvalsts valoda.
3. Katru gadu, un pirmoreiz ne vēlāk kā 1. aprīlī [vienu gadu pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas], dalībvalstis, izmantojot ar Lēmumu 2006/688/EK izveidoto tīklu, paziņo Komisijai un citām dalībvalstīm statistikas datus par trešo valstu valstspiederīgo skaitu, kuriem iepriekšējā kalendārā gada laikā piešķirta, atjaunota vai atsaukta ES Zilā karte, norādot viņu valstspiederību un nodarbošanos. Tāpat paziņo statistikas datus par uzņemtajiem ģimenes locekļiem. Informācijā par ES Zilās kartes turētājiem un viņu ģimenes locekļiem, kas uzņemti saskaņā ar 19. līdz 21. panta noteikumiem, papildus norāda iepriekšējās uzturēšanās dalībvalsti.

23. pants

Ziņojumi

Ik pa trim gadiem, un pirmoreiz ne vēlāk kā [trīs gadus pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas], Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu dalībvalstīs un ierosina visus vajadzīgos grozījumus.

24. pants

Kontaktpunkti

1. Dalībvalstis ieceļ kontaktpunktus, kas ir atbildīgi par 19. pantā minētās informācijas saņemšanu un nosūtīšanu.
2. Dalībvalstis nodrošina pienācīgu sadarbību pirmajā daļā minētās informācijas un dokumentācijas apmaiņā.

25. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, vēlākais, [divus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] stājas spēkā normatīvie vai administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai ievērotu šo direktīvu. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus, kā arī minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

26. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā [...] dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

27. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, [...]

Padomes vārdā
priekšsēdētājs
[...]